

K E R T O M U S

Venäjän Ortodoksisen Kirkon ja Suomen Evankelisluterilaisen Kirkon välisestä teologisesta kokouksesta, joka pidettiin Turussa Sinapin kurssikeskuksessa 19.-22.3.1970.

Venäjän Ortodoksisen Kirkon valtuuskuntaan kuuluivat seuraavat: Dmitrovskin piispa ja Moskovan hengellisen akatemian rehtori, piispa Filaret, Astrakanin ja Jenotaevskin piispa Mihail¹¹, rovasti Igor Ranne (Leningrad), rovasti Nikolai Gundjaev (Leningrad) ja pappismunkki Longin (Helsinki).

Suomen Evankelisluterilaisen Kirkon valtuuskuntaan kuuluivat arkkipiispa Martti Simojoki (Turku), professori Kauko Pirinen (Helsinki), professori Aimo T. Nikolainen (Helsinki), professori Gotthard Nygren (Turku), asessori Samuel Lehtonen (Tapiola), teologian tohtori Fredrik⁵ Cleve (Tampere), teologianlisensiaatti Simo Kiviranta (Helsinki) ja pastori Jouko Martikainen (Turku).

Valtuuskuntien puheenjohtajina toimivat piispa Filaret ja arkkipiispa Simojoki.

Kokouksessa olivat tarkkailijoina, joille oli myönnetty puhevalta, Suomen Ortodoksisesta Kirkosta Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Paavali, Lapin piispa ja Helsingin vt. piispa Johannes sekä kirkkoherra Niilo Karjomaa (Kuopio), ynnä Kirkkojen Maailmanneuvoston Faith and Order sihteeristöstä rovasti Vitali Borovoi.

Kokous oli molempien kirkkojen välinen ensimmäinen virallinen teologinen kohtaaminen. Ohjelmassa oli kaksi teologista keskustelukysymystä, joista esitettiin alustusesitelmä kummaltakin taholta, informaationluontoiset esitelmät Suomen Evankelisluterilaisen Kirko ja Suomen Ortodoksisen Kirkon ajankohtaisista ongelmista sekä jumalanpalveluksia ja rukoushetkiä sekä ortodoksisen että luterilaisen kirkon järjestyksen mukaisesti.

Eukaristiaa käsittäneiden keskustelujen tiivistelmä

Kuultuaan molempien osapuolten esitelmät aiheista

1. Eukaristia uskovien yhteyden ilmentäjänä ja

2. Kirkon rauhantyon teologinen perusta

kummankin kirkon valtuuskunnat kävivät keskusteluja ja päätyivät seuraaviin tuloksiin, jotka molemmiin puolin hyväksyttiin.

I

1. Kumpikin osapuoli katsoo, että neuvotteluille valitun aiheen, "Eukaristia uskovien yhteyden ilmentäjänä", käsittely on ollut hyödyllistä molemmille kirkkoille.

2. Esitelmien ja niitä seuranneiden keskustelujen välityksellä on onnistuttu huomattavassa määrin täsmentämään ja syventämään kummankin osapuolen käsitystä toisen osapuolen näkökannoista tässä kysymyksessä. Tämä koskee sekä aihetta kokonaisuutena että sen useita yksityiskohtia.

3. Käsitellyn aineiston eräitä aspectteja tutkittaessa molempien osapuolten käsityskannoissa on havaittu tiettyä samankaltaisuutta.

4. Keskinäisen kosketuksen jatkaminen on katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Tämä tapahtuu parhaiten siten, että vastaisuudessaakin järjestetään samantapaisia teologisia keskusteluja, joiden tarkoituksena on tutkia kummallekin kirkolle erityisesti ominaisia opillisia ja tunnustuksellisia kysymyksiä. Käydyissä keskusteluissa on näitä kysymyksiä jo ilmaantunut.

5. Tämän kokouksen aineiston julkaisemista kummankin kirkon toimesta pidetään tarpeellisena.

II

Kumpikin osapuoli käsitteli kysymystä ehtoollisesta (eukaristiasta) ja päätti esittää seuraavassa muodossa keskustelujen tulokset, jotka perustuvat Raamatun antamaan, alkukristillisen perinteen tallettamaan ja jakamattoman kirkon tunnustamaan käsitykseen.

A. Seuraavissa kysymyksissä, jotka nousivat esiin ehtoollista ja kristittyjen yhteyttä käsiteltäessä, todettiin näkökantojen vastaavan toisiaan:

1. Ehtoollinen on salaisuus, jonka jumalallisen olemuksen edessä terävinkin teologia pyhää kunnioitusta tuntien vaikenee ja joka otetaan vastaan Pyhän Hengen avulla uskon kautta.
 2. Ehtoollisella kristitty Pyhän Hengen vaikutuksesta koko olemuksellaan sekä ulkonaisesti että sisäisesti tunnettavalla tavalla yhdistyy Kristukseen kun hän nauttii Kristuksen Ruumiin ja Veren leivän ja viinin muodossa (Joh. 6, 56).
 3. Kristuksen asettamana sakramenttina ehtoollinen on selvin ilmaus kristittyjen yhteydestä kirkon päähän Herraan Jeesukseen Kristukseen ja Hänen kauttaan myös kristittyjen keskinäisestä yhteydestä kirkon, Kristuksen Ruumiin jäsenenä.
 4. Kristittyjen yhteys ehtoollisessa kuuluu varsinaisesti kristityn hengelliseen elämään, mutta se luo samanaikaisesti keskinäistä yhteyttä kristittyjen välille yli rotu- tai kansallisuusrajojen sekä levittää näin ollen maailmaan rauhaa, jonka Kristus on säätänyt opetuslapsilleen ja seuraajilleen.
 5. Ehtoollisyhteys on kirkon ykseyden syvin ilmaus. Siksi ehtoollisesta ei voida tehdä välinettä yhteyden aikaansaamiseksi kirkkojen kesken vallitsevista huomattavista opillisista eroista piittaamatta. Molempien osapuolten on erittäin vastuullisesti ponnisteltava pyrkiessään yksimielisyyteen ehtoollista ja koko kirkon oppia koskevissa kysymyksissä.
- B. Erilaisia käsityksiä on todettu seuraavissa kohdissa:
1. Molemmat osapuolet tunnustavat, että Jeesuksen Kristuksen, Jumalan ja ihmisen, Ruumis ja Veri ovat Hänen itsensä lausumien asetussanojen mukaan olemuksellisesti leivän ja viinin muodossa läsnä (Matt. 26, 28,

I Kor. 11, 24-27), mutta tämän totuuden ymmärtämisessä osapuolten käsitykset eroavat.

2. Ehtoollisen uhriluonteen molemmat osapuolet tunnustavat, mutta tämän uhrin sisällön tulkitsemisessa osapuolten käsitykset eroavat.

Kysymyksiä, joissa on ilmaantunut erilaisia käsityksiä ja tulkintoja, on edelleen tutkittava terminologiselta, eksegeettiseltä dogmaattiselta, liturgiselta ja historialliselta kannalta vastaisuudessa järjestettävissä keskusteluissa ja pyrittävä syvemmin ja yksityiskohtaisemmin vertailemaan kummankin osapuolen käsityksiä ottaen huomioon asiasta käytyt ekumeeniset keskustelut ja erityisesti Faith and Order-komission tutkimustyö.

Түркістан, мекеніміз 22 жасар 1970

Walter T. Tugwell
Turner & Turner Wash. D.C.

+ *Quia per, emper*
Deus per se

Keskustellessaan rauhantyön teologisista perusteista Venäjän Ortodoksisen Kirkon valtuuskunta ja Suomen Evankelis-luterilaisen Kirkon valtuuskunta ovat yhteisesti todenneet seuraavaa:

1. Kysymys sodasta ja rauhasta ei ole koskaan ihmiskunnan historian aikana noussut esiin yhtä vaikeana ja ajankohtaisena kuin nykyään.
2. Tekniikan edistys on avannut ihmiskunnalle toisaalta valtavia rakennustyön mahdollisuuksia ja toisaalta antanut ihmisen käteen ennennäkemättömiä hävityksen ja tuhon välineitä.
3. Ydinaseet ovat muuttaneet sodan luonteen. Niiden käyttöä ei voida hyväksyä missään olosuhteissa, ei myöskään ns. oikeudenmukaisessa sodassa.
4. Ydinaseilla aikaansaatu voimien tasapaino, joka perustuu "pelon tasapainoon", ei voi saada aikaan pysyvää rauhaa.
5. Rauha Jumalan kanssa on edellytyksenä kristittyjen ponnistuksille rauhan puolesta maan päällä.
6. Kristityt eivät voi vetäytyä vastuustaan rauhantyöstä vetoamalla siihen, että Jumalan rauha koskee vain yksityistä ihmistä tai että täydellinen rauhantila toteutuu vasta aikojen lopulla.
7. Ihmiskunta on yksi kokonaisuus. Jumala on luonut sen elämän hyväksi ja ehyeksi, mutta syntiinlankeemuksen vuoksi se on tullut pirstoutuneeksi. Kristuksen lunastamina ja sovittamina kristittyjen tulee palvellen, sovitusta julistaen ja yhteyttä luoden pyrkiä eheyttämään se, minkä synti on särkenyt. Kristittyjen rauhantodistus on tehoisa, kun he itse pitäen rauhan keskenään "pyrkivät säilyttämään Hengen yhteyden rauhan yhdyssiteellä" (Ef. 4:3).
8. Rauhantyössä kristittyjen tulee olla yhteistyössä, ei ainoastaan keskenään, vaan myös kaikkien hyvän tahdon ihmisten kanssa.
9. Rauhan edellytys on oikeudenmukaisuus, johon kuuluu myös sosiaalinen, taloudellinen ja kansainvälinen oikeudentila. Tämän vuoksi kristittyjen on jatkuvasti huolellisesti tutkittava, missä oikeudettomilla

ei ole oikeutta ja missä oikeus on uhattuna. Kristittyjen tulee yhdessä ponnistella toisen ihmisen riistämistä vastaan, ihmisarvon alentamista, rotusyrjintää ja kaikkia diskriminaation muotoja vastaan, nälkää, köyhyyttä, epäoikeudenmukaisuutta ja kaikkea sitä vastaan, mikä on uhkana maailman rauhalle ja normaalille elämälle.

10. Ihmiskunnalle olisi onnellisinta, että vääryys poistettaisiin rauhanomaisin keinoin. Sen vuoksi on kirkkojen tuettava ja itsekin aktiivisesti harjoitettava rauhan- ja konfliktintutkimusta. Ratkaisujen etsimisessä on asetettava etualalle asialliset näkökohdat ja oikeudenmukaisuus.

11. Kirkkojen tulee pyrkiä tukemaan sosiaalisia ja taloudellisia uudistuksia maailmassa. Kirkkojen on rauhantyön ponnistuksissaan kiinnitettävä erityistä huomiota ennalta ehkäisevään toimintaan, kuten kehitysapuun ja kehitysyhteistyöhön.

12. Valtuuskunnat toteavat, että rauhankysymyksen käsittelyyn varattu aika oli liian lyhyt ja että rauhanongelmaa koskevia keskusteluja molempien kirkkojen kesken olisi syytä jatkaa. Seuraavalla kerralla voisi teemana olla esim. oikeus ja väkivalta.

Tuusa, maaliskuun 22 päivän 1970

Kari Heikkinen
Tuusa ja Leena Heikkinen.

+ Juhana Heikkinen, emment
Dimitrios Heikkinen